

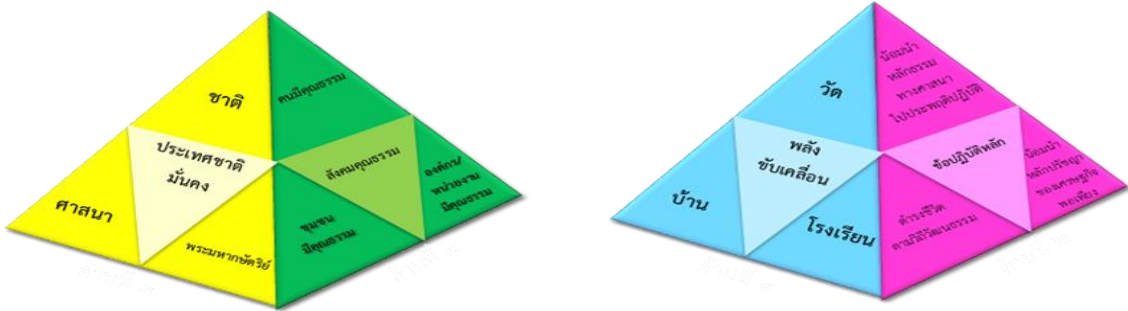

แนวทางการดำเนินงาน
โครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

บทที่ ๑ บทนำ

การสร้างคุณธรรมในสังคมไทยภายใต้พระมิต

ด้วยรัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี **ด้านความมั่นคง** : ให้มีการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข **ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน** : ให้มีการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรมจริยธรรม จิตสาธารณะ ค่านิยมที่พึงประสงค์ **ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม** : สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทูทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน รวมทั้ง **ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ** : ให้มีการพัฒนาสมรรถนะมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผลประโยชน์เพื่อส่วนรวมและมีการบูรณาการเชิงพื้นที่ ดังนั้น กระทรวงวัฒนธรรม จึงกำหนดกรอบการใช้วัฒนธรรมเพื่อพัฒนาประเทศใน ๓ มิติ คือ การสร้างคนดีสังคมดีด้วยมิติทางวัฒนธรรม การสร้างรายได้ ความมั่งคั่งจากทุนทรัพยากรทางวัฒนธรรม ใช้วัฒนธรรมเสริมสร้างภาพลักษณ์ เกียรติภูมิและความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นประสาน บูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนร่วมขับเคลื่อนนำทุนและมิติทางวัฒนธรรมร่วมสร้างให้ประเทศชาติเกิดความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

พระมิตการสร้างสังคมคุณธรรม

เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล กระทรวงวัฒนธรรม และดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) กรมการศาสนาซึ่งมีภารกิจให้การอุปถัมภ์คุ้มครองพระพุทธศาสนา ศาสนาอื่นที่ทางราชการรับรอง รวมทั้งบ่มเพาะ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับนำหลักธรรมทางศาสนาไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ จึงมีแนวคิดนำสถาบันหลักของชาติ ประกอบด้วย สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ มาเป็นแกนกลางเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศไทย โดยใช้พลังบวร (บ้าน วัด/ศาสนสถาน โรงเรียน/ราชการ) และนโยบายประชารัฐ เป็นกลไกสำคัญส่งเสริมให้ประชาชนตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับชุมชน ระดับสังคม ร่วมเทิดทูนสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ทำนุบำรุงศาสนา ยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนที่ตนเคารพนับถือ มีการน้อมนำศาสตร์พระราชาทามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม สืบสานประเพณี วิถีวัฒนธรรมที่งดงาม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และพัฒนาต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างคุณค่าทางสังคมและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้ประชาชนมีอาชีพ เสริมสร้างรายได้แก่ชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

บทที่ ๒

การขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมด้วยพลังบวร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมร่วมสร้างสังคมคุณธรรมที่ยั่งยืน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมการศาสนาได้นำหลักการสร้างสังคมคุณธรรมมาบูรณาการในการดำเนินงานโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร โดยร่วมกับภาคคณะสงฆ์ องค์การทางศาสนา ภาศึเครือข่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมสร้างและขยายเครือข่ายชุมชนคุณธรรมทั่วประเทศเพื่อร่วมสร้างสังคมคุณธรรมที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมให้วัด ศาสนสถาน ร่วมสร้าง “คนดีสังคมดี” โดยเปิดพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้หลักธรรม/คำสอนทางศาสนา บ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม เป็นแหล่งเรียนรู้ ศาสตร์พระราชาตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” รวมทั้งให้วัด ศาสนสถานร่วมกับชุมชน สืบสานวิถีวัฒนธรรมอันดีงาม พัฒนาทุนทางวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ทางภูมิปัญญา การส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนการดำเนินงานใช้กลไก “พลังบวร” (บ้าน วัด/ศาสนสถาน โรงเรียน/ราชการ) ใช้หลักการมีส่วนร่วม “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์” และมีการบูรณาการความร่วมมือหน่วยงานในพื้นที่สนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนส่งผลให้การดำเนินงานเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คนในชุมชนเคารพเทิดทูนชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ดำรงตนยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนาที่เคารพนับถือ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาคุณภาพชีวิต บนวิถีประเพณี วัฒนธรรมไทยที่ดีงาม รวมทั้งมีการพัฒนาต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม นวัตกรรมทางภูมิปัญญา เสริมสร้างอาชีพ รายได้ แก่คนในชุมชน ส่งผลให้เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งยั่งยืน นำพาชาติสู่ความมั่งคั่ง มั่งคั่ง ตามกรอบแนวคิดดังนี้

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวรของศาสนสถานหรือข่ายชุมชนคุณธรรม เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมการศาสนา ได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสังคมคุณธรรมในสังคมไทยภายใต้พีระมิด ประกอบด้วย หลักการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรม กรอบแนวคิดการดำเนินงาน ยุทธศาสตร์และแนวทางการจัดกิจกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

หลักการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรม

กรมการศาสนา มีแนวคิดและหลักการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรม โดยมีวัด/ศาสนสถาน เป็นศูนย์กลางของชุมชนที่จะร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์บริบทของชุมชน กำหนดปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ ร่วมกันวางแผนงาน โครงการหรือกำหนดกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างเจ้าอาวาสวัด/ผู้นำศาสนสถานกับผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ เน้น “การสร้างจิตสำนึก” และกระตุ้นให้เกิดเป็นพลังของคนในชุมชน ให้คนในชุมชนเกิดความรัก ความสามัคคี และมีพลังที่จะสร้างความเข้มแข็ง ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีหลักการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรม ดังนี้

๑. ค้นหาอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของชุมชนหรือความต้องการพัฒนาชุมชน “ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ” โดยอาจดำเนินการในลักษณะการทำประชาคม/ประชุมร่วมคิดวิเคราะห์ “ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ” ตั้งคณะทำงานฯ ชุมชนร่วมกันกำหนดแผนการดำเนินงาน

๒. นำหลักการทรงงาน “ระเบิดจากข้างใน” “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมในพื้นที่

๓. ใช้กระบวนการ “พลังบวร” (บ้าน วัด/ศาสนสถาน โรงเรียน/ราชการ) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

๔. การพัฒนาชุมชนเน้นพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based Approach) โดยมุ่งเน้นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคุณภาพชีวิตคนในชุมชนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญความเข้มแข็งของชุมชน

๕. นำสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และศาสตร์พระราชา มาเป็นแกนกลางในการพัฒนาคนเสริมสร้างให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

๖. เชื่อมโยงการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมระดับต่าง ๆ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์)

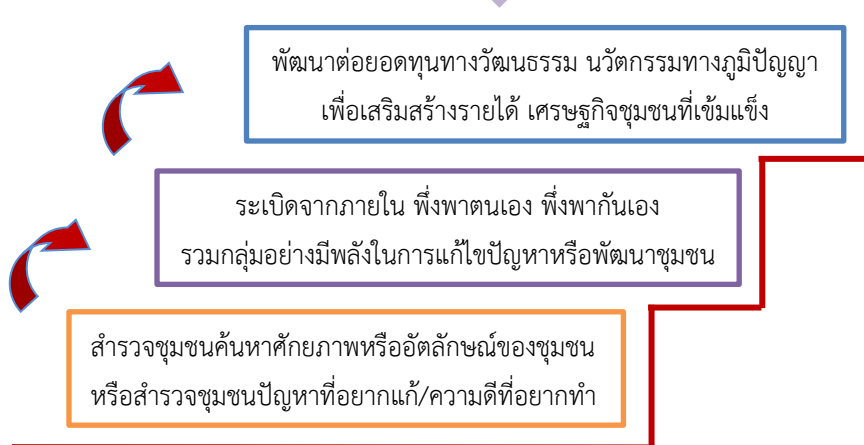
๗. ส่งเสริมให้คนในชุมชนพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง รวมพลังพัฒนาต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม ความหลากหลายทางทรัพยากร สิ่งแวดล้อม สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน

๘. บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดชุมชนคุณธรรมในทุกพื้นที่

๙. สร้างเครือข่ายชุมชนคุณธรรมสู่สังคมคุณธรรมอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมให้คนในชุมชนยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และร่วมสืบสานประเพณี วิถีวัฒนธรรมที่ดีงาม

๑๐. ใช้กระบวนการคุ้มบ้าน กลุ่มบ้าน หรือกลุ่มสนใจของคนในชุมชนขับเคลื่อนการดำเนินงานและติดตามประเมินผลในพื้นที่

๑๑. ขยายเครือข่ายชุมชนคุณธรรมโดยใช้หลักการสร้างชุมชนคุณธรรมต้นแบบเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และถ่ายทอดการดำเนินงาน

กรอบแนวคิดการดำเนินงานชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างค่านิยมและจิตสำนึกให้ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรมภายใต้หลักธรรมทางศาสนา
เป้าประสงค์ เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้คนในชุมชนยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนาที่ตนเคารพนับถือทั้งด้านร่างกาย
และจิตใจ

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมของชุมชน หรือจัดทำแผนแก้ไข
ปัญหาชุมชน/จัดทำแผนพัฒนาชุมชน
๒. ร่วมกับชุมชนร่วมกันจัดทำธรรมนูญชุมชนคุณธรรม เช่น ส่งเสริมให้คนในชุมชนรักษาศีล ๕ ในวันธรรมสวนะ
และวันสำคัญทางศาสนา เช่น ขันหมั้นเพียร ประหยัดซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละอดทน ไม่ทะเลาะวิวาท
และลด ละ เลิก อบายมุข หรือส่งเสริมให้คนในชุมชนปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา หรือข้อปฏิบัติ
ตามหลักธรรมทางศาสนา
๓. ร่วมกับชุมชนรณรงค์ส่งเสริมให้คนในชุมชนยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่ตนเคารพนับถือ
เช่น ศาสนาพุทธ : ส่งเสริมให้คนในชุมชนการรักษาศีล ๕
๔. ร่วมกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมทางศาสนา/อบรมคุณธรรมจริยธรรมในวันสำคัญ
ของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
๕. จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเข้าวัดวันธรรมสวนะ รักษาศีล ๕ สวดมนต์ไหว้พระหรือพัฒนา
คุณภาพชีวิต ร่วมประกอบศาสนกิจในศาสนสถาน
๖. นำนักเรียนเข้าวัดในวันธรรมสวนะ ปฏิบัติธรรมในช่วงเข้าพรรษา หรือนำนักเรียนปฏิบัติศาสนกิจในช่วง
เดือนรอมฎอน หรือนำนักเรียนสวดภาวนาจิต หรือประกอบพิธีมิสซา (พิธีบูชาขอบพระคุณ)
๗. ร่วมกับชุมชน โรงเรียน หน่วยงานราชการ จัดกิจกรรมทางศาสนาตามประเพณีและความเชื่อ เพื่อถวาย
เป็นพระราชกุศลหรือเฉลิมพระเกียรติแด่พระบรมวงศานุวงศ์ เช่น การสวดมนต์ข้ามปี ปฏิบัติธรรม
เทศน์มหาชาติ ละหมาด สวดดูอาร์ จัดพิธีมิสซาขอพรพระเจ้า
๘. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องศาสนพิธี และมารยาทไทยในศาสนพิธีแก่เด็ก เยาวชนในสถานศึกษา
๙. จัดอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน เข้าค่ายพุทธบุตร บวชศีลจาริณี

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมให้ประชาชนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
เป้าประสงค์ เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้คนในชุมชนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

กลยุทธ์ : ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
แนวทางการดำเนินงาน

๑. มีการจัดประชุม หรือจัดวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เรื่อง “ความพออยู่ พอกินและพอเพียง” แก่คน
ในชุมชน จัดศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาหรือวัด/ศาสนสถาน
๒. ส่งเสริมให้พระสงฆ์บรรยายธรรมเรื่อง “ความพอเพียง” ในวันธรรมสวนะ/วันสำคัญทางศาสนา
๓. ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดตั้งชมรมพอเพียง หรือจัดอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนเรื่องการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย
ประจำวัน/เดือน และการเก็บออมเพื่อเป็นทุนการศึกษา
๔. แกนนำชุมชนร่วมกับพัฒนาชุมชน เกษตรตำบล โรงเรียน จัดเวทีประชาคมให้ความรู้เรื่อง “การน้อม
นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี” แก่คนในชุมชน เช่น
 - การให้ความรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง การปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ การประหยัดไฟฟ้า น้ำประปา/
น้ำมันเชื้อเพลิง และลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การลดซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย
 - ส่งเสริมการใช้เวลาว่างเสริมสร้างรายได้โดยอบรมอาชีพเสริมจากทุนภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่น
๕. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเก็บออมเงิน เช่น เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ สหกรณ์
ออมทรัพย์ฯ กลุ่มสวัสดิการชุมชน กองทุนหมู่บ้าน กองทุนอื่น ๆ และธนาคาร
๖. จัดตลาดนัดผลิตภัณฑ์ชุมชนคุณธรรม ให้คนในชุมชนนำผลิตผลทางการเกษตร ทางวัฒนธรรม/ภูมิปัญญา
มาแลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราคาถูก ภายในวัดหรือศาสนสถาน
๗. จัดตลาดนัดพอเพียงในโรงเรียน เก็บผักมีรู้นำผักที่เด็ดปลุกมาจำหน่ายเพื่อเสริมสร้างรายได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการนำทุนทางวัฒนธรรมเสริมสร้างคุณค่าทางสังคมและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน
เป้าประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้คนในชุมชนนำอัตลักษณ์ของชุมชน ทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ความ
หลากหลายทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มาสืบสานประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม เสริมสร้าง
ความสามัคคี การเกื้อกูล แบ่งปันสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและเสริมสร้างรายได้ให้แก่คนใน
ชุมชน

กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ บูรณาการความร่วมมืออนุรักษ์สืบสานประเพณี วิถีวัฒนธรรมอันดีงามของไทยและท้องถิ่น
แนวทางการดำเนินงาน

๑. สร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนรักความเป็นไทย รักชาติ จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์โดยใช้
ภาษาไทย/อนุรักษ์ สืบสาน ประเพณี วิถีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น เช่นภาษาถิ่น ประเพณี
พื้นบ้าน อาหารพื้นถิ่น และภูมิปัญญาของท้องถิ่น รวมทั้งรณรงค์ประชาสัมพันธ์วิถีวัฒนธรรมและภูมิ
ปัญญาของท้องถิ่น ให้คนภายนอกรับรู้
๒. ส่งเสริมให้มีครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรชาญชาวบ้าน ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เด็ก เยาวชนและประชาชน
ที่สนใจ เช่น การตัดตุ๊กตอลาย ตอเสื้อลายมัดหมี่ การทอผ้าลายกลองมโหระทึก
๓. วัด/ศาสนสถานร่วมกับโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ร่วมส่งเสริม
สืบสานประเพณี วัฒนธรรมไทยอันดีงามของไทยแก่เด็กและเยาวชน เช่นประเพณีการสงฆ์น้ำพระธาตุ
แห่ไม้ค้ำโพธิ์โดยร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลอยผ้าป่าทางเรือ งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม
ระหว่างชาติพันธุ์ บาตรน้ำผึ้ง หรือจัดกิจกรรมตามประเพณีทางศาสนาตามความเชื่อ

กลยุทธ์ที่ ๒ นำอัตลักษณ์ ทุนทางวัฒนธรรม และความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่คนในชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

๑. จัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของชุมชนภายในศาสนสถานหรือชุมชน
๒. ส่งเสริมให้ปรชาญชาวบ้าน/ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมส่งเสริมผลิตสินค้าและพัฒนาต่อยอดสินค้าจาก
ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ชาวบ้านในชุมชน เช่น การแปรรูปผ้าขาวม้าเป็นเสื้อหรือของใช้
๓. จัดตลาดนัดภูมิปัญญาในสถานศึกษา/ในชุมชน
๔. จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงธรรมะ : เรียนรู้วิถีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น
๕. ส่งเสริมให้คนในชุมชนรวมกลุ่มทำโฮมสเตย์วิถีชุมชน รวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนผลิตสินค้าทาง
วัฒนธรรมตามศักยภาพของชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การขยายผลและการพัฒนาเครือข่ายชุมชนคุณธรรม

เป้าประสงค์ เพื่อพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการขับเคลื่อนการดำเนินงานชุมชนคุณธรรมแก่เครือข่ายชุมชนคุณธรรม รวมทั้งส่งเสริมบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนร่วมสนับสนุน ส่งเสริมการขยายเครือข่ายชุมชนคุณธรรมร่วมสร้างสังคมคุณธรรมที่เข้มแข็งและยั่งยืนทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนากลไกการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมพลังบวรแก่เครือข่ายชุมชนคุณธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

๑. พัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมแก่บุคลากรและองค์กรเครือข่าย โดยจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรม พร้อมศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบ
๒. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมผ่านสื่อสาธารณะ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ และสื่อสารสนเทศ
๓. ประสานไปยังหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งด้านวิชาการ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์และสถานที่

กลยุทธ์ที่ ๒ บูรณาการความร่วมมือขยายเครือข่ายชุมชนคุณธรรมร่วมสร้างสังคมคุณธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์เชิญชวนเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในพื้นที่ นอกพื้นที่ ร่วมเป็นเครือข่ายชุมชนคุณธรรมเพื่อสร้างสังคมคุณธรรมที่ยั่งยืน
๒. ขยายเครือข่ายชุมชนคุณธรรมในพื้นที่/นอกพื้นที่ โดยคัดเลือกวัดที่มีความพร้อมเป็นเครือข่ายชุมชนคุณธรรมเข้ารับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมด้วยพลังบวรพร้อมการทำงานและนำผลการศึกษาเรียนรู้ไปขยายผลการดำเนินร่วมกับชุมชนในพื้นที่

บทที่ ๓

กระบวนการดำเนินงานชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมการศาสนา ได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร เพื่อส่งเสริมให้เครือข่ายชุมชนคุณธรรมนำศาสตร์พระราชา กลไกพลังบวร ร่วมเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันหลักทางสังคม เสริมสร้างศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต โดยร่วมกับประชาชน เครือข่ายในพื้นที่จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรมจริยธรรม จิตสาธารณะ ค่านิยมที่พึงประสงค์ (บนพื้นฐานค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ) รวมทั้งนำทุนทางวัฒนธรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนเพื่อร่วมพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความสงบสุขร่มเย็น

กิจกรรม

ส่งเสริม สนับสนุนให้วัด/ศาสนสถาน ของศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาซิกข์ทั่วประเทศ ร่วมกับชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ จัดกิจกรรมทางศาสนา ส่งเสริมการเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนา เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม นำศาสตร์พระราชา “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาพัฒนาคุณภาพชีวิต สืบสานประเพณี วัฒนธรรมอันดีงาม และพัฒนาต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เสริมสร้างอาชีพ รายได้แก่คนในชุมชน รวมทั้งส่งเสริมวัด/ศาสนสถาน เป็นศูนย์รวมใจร่วมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยมีสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเป็นผู้ประสานงาน ที่ปรึกษา อำนวยความสะดวก ให้การสนับสนุนการดำเนินงานและกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อรายงานผลต่อกรมการศาสนา

เป้าหมาย

- วัด/ศาสนสถานของศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาซิกข์ ที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร จำนวน ๒,๐๐๐ แห่ง
- เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป กลุ่มเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนา (รักษาศีล ๕ ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่เคารพนับถือ) น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและมีการดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมไทย

บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรม

หัวใจของความสำเร็จในการขับเคลื่อนและพัฒนาชุมชนคุณธรรม คือ “การระเบิดจากข้างใน” ของแต่ละชุมชน แต่การมีหน่วยงานภายนอกเข้าไปช่วยส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาด้านคุณธรรม เป็นเรื่องที่ดี จะช่วยให้การดำเนินงานชุมชนคุณธรรมประสบผลสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล สามารถขยายผล ในแนวกว้าง จึงมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการบูรณาการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งภาคคณะสงฆ์ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ดังนี้

๑. บทบาทของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานในพื้นที่

บทบาทภารกิจ	การดำเนินการ
การขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมในพื้นที่	<p>๑) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนำ “แบบประเมินชุมชนคุณธรรม” ไปประเมินชุมชนในสังกัดกรมการศาสนาที่มีอยู่แล้วในขณะนี้ และจัดอันดับตามระดับชั้นของชุมชนที่แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ เป็นชุมชนส่งเสริมคุณธรรม ระดับที่ ๒ เป็นชุมชนคุณธรรม และระดับที่ ๓ เป็นชุมชนคุณธรรมต้นแบบ รวบรวมรายชื่อรายงานผลต่อกรมการศาสนา เพื่อกรมการศาสนาจะจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป ส่วนในกรณีที่ชุมชนได้คะแนนน้อยกว่า ๓ คะแนน ให้จัดไว้ในกลุ่ม “ชุมชนที่เข้าร่วมในโครงการ” เพื่อให้การส่งเสริมในโอกาสต่อไป</p> <p>๒) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนำ “แบบประเมินชุมชนคุณธรรม” ไปประเมินชุมชนของหน่วยงานอื่นที่มีอยู่แล้วและประสงค์จะเข้าร่วมเป็น “ชุมชนคุณธรรม” ตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ ๑ โดยให้จัดอันดับตามระดับชั้นของชุมชนที่แบ่งเป็น ๓ ระดับ และรวบรวมรายชื่อรายงานผลต่อหน่วยงานที่เข้าร่วมและกรมการศาสนา</p> <p>๓) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนำ “แบบประเมินชุมชนคุณธรรม” ไปเผยแพร่และเชิญชวนให้ชุมชนในพื้นที่ที่ยังไม่เคยได้รับการส่งเสริม แต่ประสงค์จะสมัครเข้ารับการประเมิน เพื่อรับการส่งเสริมให้เป็นชุมชนคุณธรรมหรือเป็นชุมชนคุณธรรมต้นแบบ อันเป็นการขยายผลในพื้นที่ให้มีชุมชนคุณธรรมเพิ่มขึ้นตามตัวชี้วัดในแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ ๑</p> <p>๔) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด นำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ในการพัฒนาชุมชนคุณธรรมของกรมการศาสนาและของหน่วยงานอื่นบรรจุลงในแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัดและให้การสนับสนุนตามบทบาทภารกิจ</p> <p>๕) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานในพื้นที่ที่สนใจ สนับสนุนข้อมูลองค์ความรู้ การจัดการความรู้และการเรียนรู้ให้กับชุมชนต่าง ๆ ในมิติของหน่วยงานนั้น ๆ</p>

บทบาทภารกิจ	การดำเนินการ
	<p>๖) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สนับสนุนการเชื่อมโยงประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและร่วมสร้างเครือข่ายความร่วมมือภายในชุมชนนั้น ๆ</p> <p>๗) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสนับสนุนกำลังใจด้วยการชื่นชมยกย่องให้รางวัลแก่ชุมชนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นชุมชนคุณธรรม</p> <p>๘) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานในพื้นที่สนับสนุนทรัพยากรงบประมาณและเอื้ออำนวยการดำเนินงานของชุมชน</p> <p>๙) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมของชุมชน เน้นความดีที่อยากทำและปัญหาที่อยากแก้ให้กับทุกชุมชน</p> <p>๑๐) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานในพื้นที่เป็นตัวชี้นำทิศทาง และแนวโน้มของการพัฒนาชุมชนให้ชาวบ้านได้ตระหนักถึงผลประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับและความก้าวหน้าของชุมชน รวมทั้งชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชาวบ้าน</p>
<p>การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับชุมชนคุณธรรม</p>	<p>๑) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานในพื้นที่ ช่วยทำหน้าที่เป็นผู้นำข่าวสาร ข้อมูล ผลงานจากชุมชนออกสู่สาธารณชน โดยผ่านสื่อมวลชน</p> <p>๒) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานในพื้นที่เป็นตัวกลางในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับชาวบ้านให้เกื้อกูลซึ่งกันและกัน</p> <p>๓) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานในพื้นที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์หรือปกป้องชุมชนหรือผลประโยชน์ให้กับชุมชน</p> <p>๔) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานในพื้นที่ สร้างโลกทัศน์ของชาวบ้านให้กว้างขึ้นโดยไม่มีอคติต่อการเผยแพร่ข่าวสารของสื่อมวลชน</p> <p>๕) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานในพื้นที่เป็นตัวช่วยในการกรองข่าวที่จะนำเสนอต่อสื่อมวลชน</p>
<p>การติดตามประเมินผล</p>	<p>ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานในพื้นที่ ให้คำชี้แนะและช่วยเหลือในการติดตามประเมินผลสำเร็จของชุมชนในสังกัดของตน เพื่อทบทวน ปรับปรุงแผนของชุมชนใหม่ และร่วมจัดทำรายงานผลเสนอกรมการศาสนาและกระทรวงวัฒนธรรม</p>

๒. บทบาทของชุมชน (บ้าน)

บทบาทภารกิจ	การดำเนินการ
การดำเนินการเพื่อพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนคุณธรรม	<ol style="list-style-type: none">๑) ผู้นำชุมชนเป็นแกนนำ หรือผู้แนะนำ ชี้แนวทาง เป็นแบบอย่างในการดำเนินกิจกรรมโดยมีความเสียสละ มีจิตอาสา๒) ส่งเสริมให้มีการรวมตัวเป็นประชาคม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ประกาศข้อตกลงร่วมกัน๓) สมาชิกในชุมชนมีหน้าที่สนับสนุนให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือ ส่งเสริมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการขับเคลื่อนชุมชนด้วยพลังบวร๔) สมาชิกในชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมของชุมชน๕) สมาชิกในชุมชนดำเนินการตามแผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมของชุมชนโดยกำหนดเป้าหมายความดีที่อยากทำและปัญหาที่อยากแก้ รวมทั้งส่งเสริมคุณธรรมใน ๓ มิติ คือ ศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรม๖) ประกาศยกย่องคนทำดีและผู้มีคุณธรรม๗) ผู้นำร่วมกับสมาชิกในชุมชนติดตามประเมินผลแผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมของชุมชนและจัดทำรายงาน๘) สมาชิกในชุมชนร่วมสร้างชุมชนให้เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้คุณธรรมต้นแบบ

๓. บทบาทของวัด/ศาสนสถาน

บทบาทภารกิจ	การดำเนินการ
การส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดชุมชนคุณธรรมในพื้นที่	<ol style="list-style-type: none">๑) เป็นศูนย์รวมศรัทธาสรางชุมชนให้เข้มแข็ง๒) เป็นแกนหลักริเริ่มส่งเสริมคุณธรรมในเชิงรุก เช่น ให้ลด ละเลิกอบายมุข๓) เป็นผู้นำในการประสานความร่วมมือภาคีเครือข่ายในชุมชน รวมทั้งภาคประชาชนในพื้นที่ ให้มาร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมพัฒนาชุมชนให้มีคุณธรรม

๔. บทบาทของโรงเรียน/ราชการ

บทบาท/ภารกิจ	การดำเนินการ
การสนับสนุนชุมชนคุณธรรมในพื้นที่	๑) ร่วมกับวัด/ศาสนสถานเปิดเวทีประชาคมร่วมจัดทำแผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมของชุมชน ๒) ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการให้คนในชุมชน เช่น เศรษฐกิจพอเพียง ประเพณี วิถีวัฒนธรรมไทย ๓) จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย วัฒนธรรมประเพณี ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับชาวบ้าน ๔) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมของชุมชน โดยสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ จิตอาสา ประชาสัมพันธ์ ๕) ช่วยกำกับติดตามผลการดำเนินงานของชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๕. บทบาทของกระทรวงต่างๆ

บทบาท/ภารกิจ	การดำเนินงาน
ให้การสนับสนุนและร่วมขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมในพื้นที่กับหน่วยงานอื่น	๑) ให้การช่วยเหลือหรือเติมเต็มในกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานแก่ชุมชนคุณธรรมในพื้นที่
	๒) จัดทำ MOU กับหน่วยงานในระดับกระทรวงเพื่อเสริมหนุนให้การพัฒนาชุมชนคุณธรรมมีความเข้มแข็ง
	๓) แจกเวียนแนวข้อปฏิบัติใน MOU ให้กับหน่วยงานในสังกัดที่อยู่ภูมิภาคทั่วประเทศเพื่อให้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวเพื่อให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน
	๔) นำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ในการพัฒนาชุมชนคุณธรรมของหน่วยงานอื่นบรรจุลงในแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวงและให้การสนับสนุนตามบทบาทภารกิจ
เสริมสร้างชุมชนคุณธรรมในมิติของหน่วยงานตามบทบาทหน้าที่	๑) ให้มีการจัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวงโดยบรรจุแผนพัฒนาชุมชนในมิติของหน่วยงานในพื้นที่อย่างหลากหลาย
	๒) กำหนดให้มีการพัฒนาชุมชนในมิติของหน่วยงานทุกปี เช่น พัฒนาชุมชนพอเพียง ซึ่งอาจเติมเต็มในมิติของศาสนาและวัฒนธรรมโดยเวียนแจ้งให้กระทรวงอื่น ๆ ได้รับความทราบเพื่อจะเข้าร่วมเข้าไปส่งเสริมในมิติของกระทรวงนั้น ๆ
	๓) สรุปผลการดำเนินงานในการพัฒนาชุมชนให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติรับทราบเพื่อนำเสนอ ครม. ต่อไป

กระบวนการดำเนินงานของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

เพื่อเป็นการสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณโดยให้หน่วยราชการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมการศาสนาได้จัดระบบกระบวนการดำเนินงาน/การเบิกจ่ายงบประมาณโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ - มกราคม ๒๕๖๓ กรมการศาสนาสำรวจคัดเลือกวัด/ศาสนสถานเครือข่ายชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร โดยพิจารณาจากคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กรมการศาสนา กำหนด และมีผลการดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์แบบต่อเนื่อง เข้าร่วมเป็นเครือข่ายชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ พร้อมจัดทำฐานข้อมูลรายชื่อศาสนสถานเข้าร่วมโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ กรมการศาสนาจะมีการประกาศรายชื่อวัด/ศาสนสถานเข้าร่วมเป็นเครือข่ายโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในเว็บไซต์ของกรมการศาสนา พร้อมจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพื่ออุดหนุนงบประมาณให้วัด/ศาสนสถานดำเนินงานโครงการ ทั้งนี้ ก่อนดำเนินการจัดสรรงบประมาณแก่วัด/ศาสนสถาน กรมการศาสนาได้ขอความร่วมมือสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวรแก่วัด/ศาสนสถานเครือข่ายชุมชนคุณธรรมที่ได้รับการคัดเลือก พร้อมร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีศาสนสถานตามยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรม ๔ ข้อ โดยผู้นำศาสนสถานเป็นผู้เสนอโครงการฯ และจัดส่งแผนปฏิบัติการให้วัฒนธรรมจังหวัดอนุมัติ ซึ่งสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสามารถอุดหนุนงบประมาณให้วัด/ศาสนสถานเครือข่ายที่จัดส่งแผนเรียบร้อยแล้ว ไม่เกินเดือนมีนาคม ๒๕๖๓

๓. ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๖๓ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดที่ประสงค์แจ้งเปลี่ยนแปลงวัด/ศาสนสถานเครือข่ายชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร จัดทำหนังสือแจ้งเปลี่ยนแปลงมายังกรมการศาสนาเพื่อทราบและปรับปรุงข้อมูล

๔. ในช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๓ เมื่อสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมีงบประมาณเหลือส่งคืน ขอความร่วมมือให้ทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทำหนังสือแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมและกรมการศาสนาด้วย เนื่องจากสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมจะเป็นผู้โอนเงินกลับมาให้กรมการศาสนา

๕. ในช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน ๒๕๖๓ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจัดส่งสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ พร้อมรูปภาพประกอบ จำนวน ๑ ชุด (๓-๕ แผ่น) และประเมินผลสัมฤทธิ์ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการตามแบบฟอร์มที่กรมการศาสนา กำหนด

กรอบกระบวนการดำเนินงานของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน	การรายงานผล
๑	การตรวจสอบความพร้อมการดำเนินงานชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวรของศาสนสถานเครือข่าย : แต่งตั้งคณะทำงานลงพื้นที่สำรวจศาสนสถาน เพื่อวิเคราะห์ถึงความพร้อมการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมของศาสนสถาน	ต.ค. - ธ.ค. ๖๒	
๒	จัดประชุมชี้แจงผู้นำ/คณะกรรมการประจำศาสนสถานเกี่ยวกับโครงการฯ การจัดทำแผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์	ธ.ค. ๖๒ - มี.ค. ๖๓	
๓	ประสานให้ผู้นำศาสนสถานเครือข่ายชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร จัดส่งแผนปฏิบัติการให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด เพื่อให้วัฒนธรรมจังหวัดอนุมัติแผนการดำเนินงานโครงการฯ	ธ.ค. ๖๒ - มี.ค. ๖๓	
๔	กำกับติดตามเป็นที่เล็งหรือที่ปรึกษาดำเนินงานโครงการฯ และร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมฯ พร้อมทั้งประเมินผลผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามแบบประเมินผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร	ธ.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓	รายงานผลการดำเนินงานผ่านกลุ่ม Line ชุมชนคุณธรรมพลังบวร
๕	จัดสรรและอุดหนุนงบประมาณให้ศาสนสถานเครือข่ายชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร จำนวน.....แห่ง งบม.บาท	ก.พ. - มี.ค. ๖๓	
๖	หากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ประสงค์แจ้งเปลี่ยนแปลงศาสนสถานเครือข่ายชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวรให้จัดทำหนังสือแจ้งเปลี่ยนแปลงมายังกรมการศาสนาเพื่อทราบ	ก.พ. - มี.ค. ๖๓	
๗	เมื่อมีงบประมาณเหลือส่งคืน ขอความร่วมมือให้ทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทำหนังสือแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมและกรมการศาสนาด้วย เนื่องจากสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมจะเป็นผู้โอนเงินกลับมาให้กรมการศาสนา	เม.ย. - พ.ค. ๖๓	
๘	จัดส่งสรุปผลการดำเนินงานโครงการ พร้อมรูปภาพประกอบจำนวน ๑ ชุด (๓-๕ แผ่น) และประเมินผลสัมฤทธิ์ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการตามแบบฟอร์มที่กรมการศาสนา กำหนด	ส.ค. - ก.ย. ๖๓	รายงานผลเป็นกระดานข่าวจำนวน ๓-๕ แผ่น/ชุมชนคุณธรรม และ ประเมินผลสัมฤทธิ์ ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการ

บทที่ ๔

การติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมการศาสนาได้ร่วมกับคณะสงฆ์ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ดำเนินงานโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร เพื่อขับเคลื่อนหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรม โดยมุ่งหวังให้เกิดการกระตุ้น ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมหลักธรรมของศาสนามาใช้ในชีวิต และพัฒนาจิตใจอย่างมีเหตุมีผลในการดำรงชีวิตของเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งได้กำหนดให้มีการติดตามประเมินผล และการจัดส่งรายงานผลการดำเนินงาน ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๓ โดยรายงานผ่านกลุ่ม Line ชุมชนคุณธรรมพลังบวร รายงานในรูปแบบกระดานข่าว ประชาสัมพันธ์ และรูปแบบรายงานที่เป็นเล่ม ดังแบบฟอร์มและตัวอย่างดังต่อไปนี้

คิวอาร์โค้ด

กลุ่มไลน์ ชุมชนคุณธรรมพลังบวร

หมายเหตุ : กรุณามอบหมายเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร เข้าร่วมกลุ่มไลน์ “ชุมชนคุณธรรมพลังบวร” เพื่อการรายงานผลอย่างรวดเร็วและทันท่วงทีผ่านช่องทางโซเชียล

แบบฟอร์มกระดานข่าวประชาสัมพันธ์

กระดานข่าวประชาสัมพันธ์
ชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร.....ที่อยู่.....

หัวข้อกิจกรรม เช่น โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

ชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร.....ได้จัดกิจกรรม.....
ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร.....
.....
.....

เครือข่ายชุมชนคุณธรรม.....กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

หมายเหตุ : ๑. ขอให้ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางเครือข่ายต่างๆ
๒. ขอให้ประชาสัมพันธ์ผ่านกลุ่มไลน์ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและเครือข่ายชุมชนคุณธรรม

- ตัวอย่างกระดานข่าวประชาสัมพันธ์ -

วันพฤหัสบดีที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ น. นายชูชาติ พุ่มน้อย ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตคันนายาว เป็นประธานฝ่ายฆราวาส พร้อมด้วย พันตำรวจตรี สวภณ คะอังกู สารวัตรปราบปรามสถานีตำรวจนครบาลคันนายาว นายประพันธ์ ว่องไว นายกษัตริย์ธรรมสมาคมแห่งประเทศไทย นางสุนตสา จันทรสุโข รองผู้อำนวยการโรงเรียนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร นางสาวณัฐรดา วงษ์เจริญ นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน นางสาวชุตินา ปรีชญางกูร ผู้อำนวยการส่วนบริหารรายได้ กรมศุลกากร บุคลากรหน่วยงาน องค์การเครือข่าย และเจ้าหน้าที่กรมการศาสนา ร่วมสวดมนต์ทำวัตรเช้า ฟังพระธรรมเทศนา และเจริญจิตภาวนา โดยมีพระมหาสมยงค์ ฐิริเมธี ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบุญศรีมุนีกรรม เป็นประธานสงฆ์รับสังฆทาน และองค์แสดงพระธรรมเทศนา ณ วัดบุญศรีมุนีกรรม เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร มีหน่วยงานเข้าร่วม ๑๑ หน่วยงาน ผู้ร่วมกิจกรรม ๑๐๑ คน

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ได้ฟื้นฟูโครงการเข้าวัดปฏิบัติธรรมวันธรรมสวนะโดยตระหนักถึงความต้องการของพุทธศาสนิกชน ที่ต้องการเข้าวัดปฏิบัติธรรมวันธรรมสวนะซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนใกล้ชิดพระพุทธศาสนาได้รับฟังและน้อมนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาากล่อมลลางจิตใจและปรับใช้

ติดต่อสอบถามได้ที่ กองศาสนูปถัมภ์
 โทร. ๐ ๒๒๐๙ ๓๓๒๓ โทรสาร ๐ ๒๒๐๙ ๓๓๒๔ www.dra.go.th [Drathai.gov](https://www.facebook.com/Drathai.gov)

- ตัวอย่างกระดานข่าวประชาสัมพันธ์ -

ข่าวธรรมะอารมณ์ดี

พระธรรมวิทยากรเครือข่ายธรรมะอารมณ์ดี

สถาบันส่งเสริมและเผยแพร่การพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย
กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับ วัดยานนาวา

• สุวิชาโน ภว โทติ ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ •

พระเดชพระคุณ เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชจารย์ กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดยานนาวา
ในฐานะ ผอ.สถาบันส่งเสริมและเผยแพร่การพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม
เมตตาให้พระธรรมวิทยากรเครือข่ายธรรมะอารมณ์ดี บรรยายธรรม นำกิจกรรม แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิรประวัติ) นครสวรรค์ โครงการมารยาทไทยและศาสนพิธี ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒
จัดโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ ณ ห้องประชุมโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ตำบล กลางแดดตะเคียนเลื่อน
อำเภอ เมือง จังหวัด นครสวรรค์ วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๓

พระธรรมวิทยากรปฏิบัติศาสนกิจ
พระมหาอดิศักดิ์ อภิพลโณ
พระมหาสมบุรณ์ วรญาโน
พระธรรมวิทยากรเครือข่ายธรรมะอารมณ์ดี

พระมหาอดิศักดิ์ ธรรมะอารมณ์ดี

ธรรมะอารมณ์ดี

ID : pk_adisak

๐๘๖ ๒๒๐ ๓๑๘๑

- ตัวอย่างกระดานข่าวประชาสัมพันธ์ -

กระดานข่าว

ข่าว

กล้าแผ่นดินด้วยพลังบวร
เครือข่ายเพื่อนฯ คุณธรรม และกระทรวงวัฒนธรรม **KPD**
“พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา”

กล้าคุณธรรม กล้าแผ่นดินด้วยพลังบวร รุ่นที่ ๕/๒๕๖๒

วันที่ ๑๑-๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ โรงเรียนพุทธะพิทยาคม อำเภอพุทธะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ร่วมกับ เครือข่ายเพื่อนฯ คุณธรรม และสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม จัดโครงการค่ายก้าวใหม่สายใยรัก พัฒนา ทักษะชีวิต ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ หลักสูตรกล้าคุณธรรม รุ่นที่ ๕/๒๕๖๒ (๒ วัน ๑ คืน) ภายใต้ โครงการกล้าแผ่นดินด้วยพลังบวร ณ โรงเรียนพุทธะพิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีผู้ร่วมกิจกรรม ๑๑๑ คน โดยมี พระครูสังฆบริรักษ์เอกรัฐ อภิรกโข ประธานเครือข่ายเพื่อนฯ คุณธรรม, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดท่าม่อน, พระมหาโชติภินันต์ สมมงคล วัดท่าหลวง (พระอารามหลวง) จังหวัดพิจิตร, พระอธิการชูชาติ กนตวิโร และพระสรารุจ จกกรมโม ปฏิบัติหน้าที่พระธรรมวิทยากร และแกนนำชมรมต้นกล้าลุ่มสี่แคว รับผิดชอบกิจกรรม

กล้าแผ่นดิน

ชวนเรียน ชวนงาน

เครือข่ายเพื่อนฯ คุณธรรม ชุมชนคุณธรรม วัดท่าม่อน จังหวัดพะเยา
พระธรรมวิทยากร กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม วิทยากรส่งเสริมคุณธรรม ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

พระเอก กล้าแผ่นดิน

08 1040 3997

กล้าแผ่นดินด้วยพลังบวร

เครือข่ายเพื่อนฯ คุณธรรม และ กระทรวงวัฒนธรรม **KPD**

แบบรายงานผลการดำเนินงานของชุมชนคุณธรรม..... อำเภอ.....

ภายใต้โครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐาน

จำนวนประชากรในชุมชน.....คน

รายการ	ก่อน	หลัง	แหล่งที่มาของข้อมูล
รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนบาทบาท	
จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนบาทบาท	
จำนวนคนที่รักษาโรคหรือเข้าวัด/ ศาสนสถานคนคน	
จำนวนปัญหาความรุนแรงใน ชุมชน เช่น อาชญากรรม ลักขโมย ทะเลาะวิวาท ยาเสพติด เป็นต้นครั้งครั้ง	
จำนวนกลุ่มจิตอาสาในชุมชนกลุ่ม โปรดระบุชื่อกลุ่มจิต อาสาในชุมชน ๑) ๒) ๓)กลุ่ม โปรดระบุชื่อกลุ่มจิต อาสาในชุมชน ๑) ๒) ๓)	

ส่วนที่ ๒ กิจกรรมส่งเสริมการขับเคลื่อนโครงการ

๑. กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑.๑ ชื่อกิจกรรม.....

การจัดกิจกรรม

ระยะเวลาดำเนินการ.....

จำนวนผู้ร่วมกิจกรรม.....รูป/คน

มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะมาเป็นครอบครัว จำนวน..... ครอบครัว

ภาพรวมกิจกรรม (รูปแบบ CD/DVD).....

ภาพถ่ายกิจกรรม

ภาพถ่ายกิจกรรม

๑.๒ ชื่อกิจกรรม.....
การจัดกิจกรรม
ระยะเวลาดำเนินการ.....
จำนวนผู้ร่วมกิจกรรม.....รูป/คน
มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะมาเป็นครอบครัว จำนวน..... ครอบครัว
ภาพรวมกิจกรรม (รูปแบบ CD/DVD).....

ภาพถ่ายกิจกรรม

ภาพถ่ายกิจกรรม

๑.๓ ชื่อกิจกรรม.....
การจัดกิจกรรม
ระยะเวลาดำเนินการ.....
จำนวนผู้ร่วมกิจกรรม.....รูป/คน
มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะมาเป็นครอบครัว จำนวน..... ครอบครัว
ภาพรวมกิจกรรม (รูปแบบ CD/DVD).....

ภาพถ่ายกิจกรรม

ภาพถ่ายกิจกรรม

๒. งบประมาณที่ดำเนินการ.....

๓. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๓.๑

๓.๒

๓.๓

๔. การขยายผล/พัฒนาต่อยอดสู่ชุมชนคุณธรรมอื่น

๔.๑

๔.๒

๔.๓

๕. ปัญหา/อุปสรรค

๕.๑

๕.๒

๕.๓

๖. ข้อเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการในการพัฒนาชุมชนคุณธรรม

๖.๑

๖.๒

๖.๓

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน
(.....)

ตำแหน่ง

วันที่...../...../.....